

e-digest

Издание на „Димитров, Петров и Ко.”

Тел.: 988-73-60, www.dpc.bg; e-mail: info@dpc.bg

Съдържание

- Новини от „Димитров, Петров и Ко” 1,2
- Регистриране на домейн имена в областта .eu..... 1
- Приети нормативни актове 8
- Линкове на броя.....23
- Виц на броя.....23

РЕГИСТРИРАНЕ НА ДОМЕЙН ИМЕНА В ОБЛАСТТА .EU

Адв. Зоя Йорданова

Процесът по създаването на областта за домейн имена .eu вече придобива реални измерения. Считано от 7.12.2005 г. определени носители на права на интелектуална собственост, които права са признати в страните-членки на Европейския съюз (ЕС), имат възможността и правото да подават заявления за регистрация на домейни от новосъздадената област .eu. Това е логична стъпка в развитието на тази инициатива на Европейските институции, водеща началото си още от 2000 г., за създаване на възможност за публични и частни организации да изберат домейн, подчертаващ тяхната европейска идентичност. Идеята преминава през дълъг процес на развитие, който да доведе до

осъществяването ѝ на практика и който е свързан най-вече с изготвянето на съответна регулаторна рамка. Основните актове, приети в тази насока, са Регламент № 733/2002 на Европейския парламент и Съвета от 22.04.2002 г. относно създаването на областта за домейни .eu (Регламент 733/2002)¹, Регламент № 874/2004 на Европейската комисия от 28.04.2004 г. предвиждащ правилата за създаването и функциите на областта за домейни .eu и принципите на регистрация (Регламент 874/2004)². Правила, свързани с регистрацията, се съдържат още и в Правила за регистрация, Условия за регистрация, Правила и условия за регистрация на домейни за заявки, подадени през т.нар. Sunrise Period (Sunrise Rules), Правилата за базата данни WHOIS, Правилата за алтернативно разрешаване на

Честита Новата 2006 Година!

Уважаеми колеги и приятели,

В навечерието на новата 2006 година, адвокатско дружество Димитров, Петров и Ко. бе прието за член на престижната международна организация MERITAS (вж. Новините).

В новия брой на E-digest статията на адв. Зоя Йорданова е посветена на регистрацията на домейн имена в областта .eu, като се акцентира на важността на своевременна регистрация още в първите етапи на процеса с оглед защитата на притежавани права на интелектуална собственост.

Пожелаваме ви приятно четене и очакваме вашите препоръки и въпроси на e-mail: info@dpc.bg

С уважение:

Георги Димитров, старши съдружник
Богдан Петров, старши съдружник

Новини

През декември 2005 г. адвокатско дружество **Димитров, Петров и Ко.** бе прието за член на **MERITAS** – международна организация, обединяваща близо 200 престижни адвокатски кантори от повече от 50 държави или общо над 5000 адвокати от цял

свят. Всички участници са обединени от общата цел и стратегия да предлагат юридически услуги, съответстващи на националните и глобалните нужди на клиентите, следвайки стриктни правила на обслужване и спазвайки определени етични правила и изисквания, общоважащи за всички членове на организацията.

През декември екипът на **Димитров, Петров и Ко.** се увеличи с двама нови членове – Десислава Кръстева, която се присъедини към екипа в град София и Николета Стоянова, която стана член на екипа в град Варна.

На 3 ноември 2005 г.

Новини

Моника Копчева от *Димитров, Петров и Ко.* изнесе лекция на тема „Авторски права и Интернет или как да защитим правата си“. Лекцията бе част от темите, представени на седмия Уеб семинар, организиран от БГ сайт, на който бяха представени и дискутирани съвременните приложения на и в уеб пространството и Интернет, както и последните тенденции в разработването на уеб проекти в регионален и световен мащаб. Участници в семинара бяха специалисти, представители на специализираните и общи медии, ИТ ръководители от водещи фирми, заинтересовани от тематиката, както и представители на фирми от ИТ бранша.

През ноември 2005 г. адв. Георги Димитров, старши съдружник в *Димитров, Петров и Ко.*, взе участие в семинар на тема «E-voicing and E-archiving», който се проведе в Белгия.

На 13 декември 2005 г. на заседание на Специализирания научен съвет по правни науки при Висшата атестационна комисия на Моника Копчева от *Димитров, Петров и Ко.* бе присъдена научната и образователна степен „доктор“. Темата на дисертационния труд бе „Компютърните престъпления“, като в него се изследва понятието за компютърно престъпление, открояват се особеностите му, когато то се съотнася към традиционното понятие за престъпление по българското наказателно право и се очертава кръга на престъпни посегателства, които се включват в системата на компютърните престъпления. В труда е проследена чуждата законодателна и съдебна практика в тази област, както и са анализирани международните актове, изграждащи правната уредба на компютърните престъпления на наднационално ниво. От присъствалите 16 членове на Специализирания научен съвет 16 гласуваха „за“ присъждане на научната и образователна степен „доктор“ на Моника Копчева.

Спорове³.

Целта на настоящото изложение е да опише общо процедурата по регистрация на домейн имена в областта .eu, като подчертае важноста на своевременна регистрация още в първите етапи на процеса с оглед защитата на притежавани права на интелектуална собственост.

В Преамбюла към Регламент 733/2002 създаването на домейн областта .eu се определя като един от начините за представяне на ЕС като международна общност, а в рамките на общността като един от факторите за развитие на електронната търговия. Посредством областта .eu се предоставя възможност за регистрация на домейни в допълнение към вече регистрирани домейни в области на национално ниво или в родовите области за домейн имена, което на свой ред да доведе до увеличаване на възможностите за избор и насърчаване на конкуренцията. Развитието на областта за домейн имена .eu е със значение за развитието на вътрешния пазар на ЕС, който чрез него ще се индивидуализира и локализира в Интернет пространството. Използването на такъв домейн ще води до лесно установима връзка между ползващото го лице, компания или организация и ЕС.

Регламент 733/2002 съдържа основните предпоставки и правилата за създаването на .eu областта, включително определянето на Регистър за домейните и неговата дейност.

Администриране на домейните с разширение .eu

Регистърът е организацията с нестопанска цел, натоварена с администрирането и управлението на домейн областта .eu, включително с поддръжката на необходимите бази данни и предоставяне на публични справочни услуги в съответствие със законодателството на ЕС в областта на защитата на личните данни. Регистърът се определя от Европейската комисия въз основа на публична и открита процедура, като в последствие сключва с избраната организация договор, съдържащ параметрите по създаването, администрирането и управлението на домейн областта .eu. Регистърът не може да действа и

¹ http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2002/l_113/l_11320020430en00010005.pdf

² [http://www.pwc.com/Extweb/service.nsf/docid/D854DA8844872EF880256FA20035C724/\\$file/dot-euPPR.pdf](http://www.pwc.com/Extweb/service.nsf/docid/D854DA8844872EF880256FA20035C724/$file/dot-euPPR.pdf)

³ <http://www.eurid.eu/en/registrant/launch>

като Регистриращ агент (в смисъла, изяснен по-долу).

Европейският регистър за интернет домейн имена (European Registry of Internet Domain Names – EURid)⁴ – организация с нестопанска цел, със седалище в Белгия, е избрана с решение на Европейската комисия да осъществява функциите на Регистър за управлението на домейн областта .eu. Изборът е осъществен след като, в съответствие с предвиденото в Регламент 733/2002, Комисията публикува съобщение до заинтересуваните лица в Официалния вестник на Европейските общности C-208 от 03.09.2002 г.⁵ Договорът между EURid и Европейската комисия е подписан на 12.10.2004 г.

Регистриращи агенти

Регистрирането на домейн имена в областта .eu се извършва чрез акредитирани Регистриращи агенти. Акредитацията се извършва от Регистъра по определени от него правила, които са публично известни. Регистриращите агенти имат връзка с електронната регистрационна система, създадена от Регистъра, посредством която се изпращат и обработват заявките. Отношенията между Регистъра и всеки Регистриращ агент се уреждат с договор, с който Регистриращият агент се задължава да спазва условията по акредитацията и правилата на регламентите и другите приложими актове.

Списък на акредитираните Регистриращи агенти се публикува на интернет сайта на Регистъра.⁶

Притежателят на домейн има правото свободно да смени Регистриращия агент, когото ползва. Новоизбраният агент уведомява Регистъра, който на свой ред изисква потвърждение от притежателя на домейна на посочения от него е-мейл за контакти. Потвърждението следва да се извърши на сайта на Регистъра в срок от 7 дни. Ако не бъде извършено, Регистърът изпраща съобщение на новоизбрания Регистриращ агент, с което дава нов 7 –дневен срок за потвърждение на промяната от притежателя на домейна. При липса на потвърждение в указаните срокове, Регистъра заличава промяната.

Съществува също така възможност избраният от притежателя на домейна Регистриращ агент да прекрати дейността си и договора си с Регистъра, при което да бъде заличен от списъка на акредитираните агенти. В подобни случаи, при условие че съответният агент не е прехвърлил общо клиентите си към друг, Регистърът изпраща съобщение до притежателите на домейни, като им предоставя възможност в едномесечен срок от получаването му да посочат нов Регистриращ агент. Ако те спазят този срок, то таксите за подновяване на домейна ще се начислят директно на новоизбрания агент. В противен случай, регистрацията на домейна ще бъде прекратена с изтичането на съответния срок на регистрация.

Условия за регистрация на .eu домейн имена

Домейн в областта .eu може да бъде регистриран единствено от лице, което отговаря на някое от следните основни изисквания, определени в чл. 4 (2) (b) от Регламент 733/2002 г.:

- Дружество със седалище, адрес на управление или основно място на дейност на територията на Общността;
- Организация, създадена на територията на Общността, без оглед на приложимостта на национално законодателство;
- Физическо лице с местопребиване на територията на Общността.

От посочените групи оправомощени лица да регистрират .eu домейни е видно, че като основен критерий се използва местопребиването и установяването в страна – членка на ЕС, а не гражданството.

Ред за регистрация на .eu домейн имена (.eu Domain Name Registration Policy)

Началото на процедурата по регистрация се поставя с подаването на заявление за регистрация до Регистъра. Препоръчително е преди подаването му, заявителят да се е уверил, че, от една страна отговаря на основния критерий, посочен по-горе, а от друга, че избраното име е свободно, отговаря на техническите изисквания, посочени в Раздел 2.2. от Условията за регистрация и не е било заявено по време на началния период на регистрация (Sunrise Period).

⁴ www.eurid.eu/

⁵ http://www.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2002/c_208/c_20820020903en00060022.pdf

⁶ <http://list.eurid.eu/registrars/ListRegistrars.htm?lang=en>

Заявлението за регистрация се подава посредством Регистриращ агент, избран измежду списъка, публикуван от Регистъра. Регистриращият агент действа от името на заявителя. При предоставяне на всички необходими данни и изпълнение на останалите изисквания, задължение на Регистриращия агент е да подаде заявлението, като въведе информацията по електронен път в системата на Регистъра в съответствие с установените технически правила.

С подаването на заявление за регистрация, заявителят влиза в договорно правоотношение с Регистъра, чието съдържание е определено в Условието за регистрация (Условието). Те представляват общи условия на договора с лицата, регистриращи домейн в областта .eu и могат да се променят във времето по реда, предвиден в тях. Регистрацията на домейна се урежда от Условието, които са били в сила към момента на получаване на прецизна заявка за регистрация. Приложимото право към Условието за регистрация и в отношенията между Регистъра и притежателите на домейни, съгласно Раздел 15, е белгийското право. В случай на спор между двете страни, изключително компетентни да го разгледат, са съдилищата в Брюксел (освен в случай, че се оспорва определено решение на Регистъра като противоречащо на разпоредбите на Регламент 733/2002 г. или Регламент 874/2004 г.).

При подаването на заявление се изисква заявителят да предостави определени индивидуализиращи го данни, както и друга информация, подробно описани в Правилата за регистрация на .eu домейн имена. След регистрирането на домейна, в случай на промяна в предоставените данни, заявителят следва да уведоми Регистъра (отново посредством Регистриращия агент) за промяната в срок от един месец.

В случай, че заявеното име е все още свободно, налице е изискваната информация и е платена съответната такса за регистрация, Регистърът регистрира домейна за срок от 1 година, с възможност за подновяване. Следва да се има предвид, че няма възможност за внасяне на корекции в регистрирано име. Това може да се постигне само като се регистрира правилното име чрез процедура по нова регистрация.

Регистърът регистрира домейните при спазване на принципа на най-рано получената заявка. За получена се счита заявка, която съдържа всички необходими данни и реквизити и която е постъпила в системата на Регистъра.

Ред и условия за регистрация на .eu домейни посредством заявления за регистрация, подадени през началния период на регистрация (Sunrise Rules).

Необходимостта да се избегне злоупотребата при регистрация на .eu домейни налага осигуряването на възможност на носителите на определени права, защитени на национално или общностно ниво, да се ползват от период от време, през който регистрацията да е възможна само за носители на такива права, както и за публични институции.

Общата регистрация на домейни ще започне на 7.04.2006 г., но преди тази дата, носителите на права на интелектуална собственост могат да се възползват от т.нар. Sunrise Period. В рамките на този период, носителите на права или страни по лицензионни договори, отговарящи на основното изискване за регистрация, могат да регистрират домейни преди началото на общата регистрация. Sunrise Period ще протече в две обособени фази, всяка от които с продължителност от два месеца.

През първата фаза, между 07.12.2005 г. и 06.02.2006 г., могат да се заявяват за регистрация единствено домейни, отговарящи на търговска марка, регистрирана в страна – членка на ЕС или европейска марка, на географско означение и наименование за произход, както и имената на публични институции. Подадената заявка за регистрация на марка не дава основание за регистрация на домейн.

През втората фаза, между 07.02.2006 г. и 06.04.2006 г., заявления могат да подават освен посочените по – горе за първата фаза правноносителите, също така носители на други права, защитени на национално или общностно ниво, като например: нерегистрирани търговски марки, търговски наименования, семейни имена, отличителни заглавия на защитени литературни и художествени творби.

Всички заявления за регистрация, подадени през Sunrise Period, трябва да бъдат придружени от съответни документи,

доказващи наличието на твърдяното защитено право. Документите следва да се изпратят в срок от 40 дни до съответен Агент по потвърждаването, посочен от Регистъра. Той ги разглежда и проверява, като потвърждава или отхвърля наличието на правото, на което се позовава заявителят. За Агент по потвърждаването през 2005 Регистърът официално е посочил ПрайсУотърхаус Купърс, Белгия.

През Sunrise Period също се спазва принципът на най-рано получената заявка. Това означава, че в случай на повече от една заявки за регистрация с доказано наличие на защитено право, предимство има заявката, получена от Регистъра най-рано във времето.

Подновяване или заличаване на домейн

Регистрацията на домейна остава активна за период от 1 календарна година, който започва да тече от датата на регистрацията и продължава до последния ден на съответния месец от следващата година.

По принцип, подновяването на регистриран .eu домейн става автоматично. Ето защо, в случай, че притежателят на домейна не желае да подновява регистрацията му при изтичането на съответния едногодишен период, той следва своевременно да уведоми Регистриращия агент, в съответствие с договора си с него. Това е така, тъй като при изтичане на периода на регистрация, Регистърът автоматично начислява на Регистриращия агент таксата за нов едногодишен период.

Заличаването на домейн също става посредством съответния Регистриращ агент, който е единствено оправомощен да подава заявление за заличаване. Притежателят на домейна няма възможност да го прави самостоятелно.

Отнемане на домейн

Съгласно предвиденото в Регламент 874/2004 г. Регистърът може да отнеме домейн по своя инициатива и без да е необходимо да отнася спора за разрешаването към компетентен орган, в някоя от следните изчерпателно изброени хипотези:

- Наличие на неизплатени задължения към Регистъра;
- Липса на изпълнение на основните изисквания към лицето, регистриращо домейн, предвидени в чл. 4 (2) (b) от Регламент 733/2002;
- Нарушаване от страна на притежателя на домейна на условията за регистрация, определени в чл. 3 от Регламент 874/2004.

Предвижда се, че Регистърът ще изготви процедура за отнемане на домейн на някое от горните основания. Такава процедура се съдържа в Правилата за регистрация. Регистърът следва да изпрати предизвестие до притежателя на домейна по е-мейл, с което да му бъдат предоставени най-малко 14 дни, за да предприеме необходимите действия за отстраняване на нарушението. В случай, че срокът не бъде спазен, Регистърът е в правото си да отнеме домейна от притежателя му.

Прехвърляне на домейн

Всяко регистрирано име в областта за домейни .eu може да бъде прехвърлено на лице, което отговаря на основното изискване за регистрация по чл. 4 (2) (b) от Регламент 733/2002 г. Процедурата по прехвърляне се съдържа в Раздел 13 от Правилата за регистрация. Предвидено е, че новият притежател на домейна, чрез избрания от него Регистриращ агент, уведомява Регистъра за прехвърлянето. Регистърът потвърждава получаването на уведомлението по е-мейл и дава както на прехвърлителя, така и на новия притежател възможност в 7-дневен срок да потвърдят прехвърлянето на уебсайта на Регистъра. Ако някоя от страните не потвърди, Регистърът изпраща ново съобщение до Регистриращия агент, избран от новия притежател на домейна, с което го уведомява, че прехвърлянето може да се извърши само ако в 7-дневен срок и двете страни потвърдят прехвърлянето. В случай, че и този срок не бъде спазен, прехвърлянето се заличава и притежател на домейна остава първоначално регистрираният.

Прехвърляне на домейн може да бъде извършено и в случай на смърт на физическото лице или прекратяване, обявяване в несъстоятелност или друга подобна процедура съгласно националното законодателство на юридическото лице, притежател на домейн. При смърт на физическо лице, неговите законни наследници или изгълнителят на завещанието му имат право да изискат прехвърлянето му на законните наследници, ако те отговарят на основното изискване, в срока за който регистрацията е активна. В посочените случаи, отнасящи се до притежател-юридическо лице, назначеният синдик /управител на имуществото му/ може да поиска прехвърляне на домейна на купувача на имуществото на притежателя му – юридическо лице.

При прехвърлянето на домейна, той се регистрира на името на новия притежател за нов срок от една година.

Злоупотреба при регистрацията на домейни. Алтернативно решаване на спорове

Въпреки че чуждестранните дружества и организации не отговарят на общите изисквания, поради което нямат право да регистрират домейни в областта .eu, Регламент 874/2004 предвижда възможност за носителите на определени права да се защитят в случаите на злоупотреба при регистрацията на домейни. По този начин например, притежател на търговска марка, регистрирана на територията на ЕС, може да поиска отменянето на домейн, регистриран в нарушение на правото му на марка. Процедурата е уредена в чл. 21 на Регламент 874/2004 г. Регистрацията на домейн подлежи на отмяна по съдебен или извънсъдебен ред, в случай че името е идентично или сходно с име, което е предмет на право, защитено на национално или общностно ниво и при условие, че:

- Притежателят на домейна няма права или правно значим интерес върху името; или
- Регистрацията на домейна е извършена злоумишлено.

По смисъла на разпоредбата, злоумишлена регистрация е налице във всеки от следните случаи:

- Името е регистрирано с основната цел за последващата му продажба на лице, носител на защитено право;
- Името е регистрирано с цел да се попречи на носител на защитено право да регистрира съответното име;
- Името е регистрирано с основната цел да се вреди на дейността на конкурент;
- Името умишлено се използва за привличане на интернет потребителите към съответния сайт с цел печалба, като се създава заблуждение чрез използването на име, предмет на защитено право;
- Регистрираното име е лично име, с което притежателят на домейна няма никаква явна връзка.

Споровете във връзка със злоупотребата при регистрация на домейни, могат да бъдат отнасяни за разрешаване по реда на Правилата за алтернативно разрешаване на спорове⁷. Алтернативно разрешаване на спора може да бъде иницирано от всяко лице с правен интерес, в случай че е налице нарушаване на чл. 21 от Регламент 874/2004 г.

За спорове, възникващи във връзка с регистрацията на домейни от областта .eu е предвидено тяхното алтернативно разрешаване от институции, посочени на интернет страницата на Регистъра. По този ред се разглеждат жалби от трети лица с твърдение за злоупотреба при регистрацията на домейн, както и жалби срещу решения на Регистъра, взети в нарушение на разпоредбите на Регламент 733/2002 г. или Регламент 874/2004 г. Средствата за защита в тези случаи са отнемане или прехвърляне на съответния домейн на жалбоподателя, твърдящ злоупотреба, както и отмяна на обжалваното решение на Регистъра.

Към настоящия момент за институция за алтернативно разрешаване на спорове е избран Арбитражния съд към Търговската камара на Република Чехия и Селскостопанската камара на Република Чехия, разположен в Прага.⁸

В случай на подаване на жалба пред Арбитражния съд, той уведомява Регистъра, за да се спре прехвърлянето или заличаването на съответния домейн до разрешаването на спора. Ако домейнът бъде отнет от регистриралото го лице от решаващия орган, той може да бъде прехвърлен на жалбоподателя само ако самият той отговаря на изискванията за регистрация. В противен случай, единственият резултат, който постига с жалбата си, е прекратяване на злоупотребата.

⁷ http://www.arbcourt.cz/adreu/ADR_rules.pdf

⁸ <http://www.adreu.eurid.eu/>

WHOIS база данни

Както е предвидено в Правилата за регистрация и в Регламент 874/2004 г., Регистърът следва да поддържа WHOIS база данни⁹, чиято цел е да осигури точна и актуална информация за технически и административни данни на лицето, управляващо и поддържащо съответния домейн. Регистърът е изготвил и правила за базата данни WHOIS. Базата данни дава възможност за търсене по въведено домейн име, при което лесно и достъпно да се достигне до търсената информация, която е свързана със заявителя, Регистрацията агент, както и детайли относно сървъра, на който Регистърът е предоставил възможност за управление на домейна.

При регистрирането на домейн, информацията, свързана с него се въвежда в базата данни WHOIS. С приемането на Условието за регистрация, заявителят се съгласява, че предоставената от него информация може да бъде обработвана от Регистъра за нуждите на организацията на системата от домейни, а също така част от информацията да бъде публично достъпна с цел да се осигури прозрачността на управлението на системата от домейни. Във всички случаи, притежателят на домейна има право на достъп до личните данни, предоставени от него и има право да изисква тяхното коригиране. От друга страна, той е задължен да уведомява Регистъра за всяка настъпила промяна в данните. Неизпълнението на това задължение е основание за прекратяване на договора между Регистъра и притежателя на домейна.

Доколкото определена информация не е безусловно необходима за подържането на базата данни и в случай, че притежателят на домейна е физическо лице, съгласно Регламент 874/2004, е нужно изричното му съгласие информацията да бъде направена публично достъпна.

Правилата за базата данни WHOIS съдържат разпоредби за реда за достъп, посредством които се цели предотвратяването на злоупотреба при използването на данните. Предвидени са също така и основанията и случаите, при които се допуска предоставянето на лични данни на трети лица.

⁹ <http://www.whois.eu/>

Приети нормативни актове

I. Данъчно законодателство

Данъчно – осигурителен процесуален кодекс

В бр. 105 от 29.11.2005 г бе публикуван дългоочакваният Данъчно – осигурителен процесуален кодекс, който замени досега действащия Данъчно процесуален кодекс (ДПК). Така от 03.01.2006 г. реално стартира дейността на Националната агенция за приходите (НАП). НАП поема отговорността за събиране на данъците и осигурителните вноски, като същевременно данъчната администрация и Националният осигурителен институт (НОИ) (дирекция „Събиране“) трябва да преобразуват своите структури и процеси и да ги интегрират в НАП. На практика дейността в териториалните поделения на НОИ по регистрирането на осигурителите и самоосигуряващите се лица и тяхното обслужване преминава към НАП. Към нея следва да премине и дейността по контрола на приходите, както и по установяване на задълженията към държавното обществено осигуряване, здравното осигуряване и допълнителното задължително пенсионно осигуряване.

Съществена промяна, която се въвежда с новия кодекс е отпадането на данъчната регистрация на субектите. Производството по регистрация на задължените лица по необходимост ще продължи да съществува независимо от това, че регистрацията в регистър БУЛСТАТ ще се използва и за идентификация за нуждите на НАП. Това се налага от факта, че не всички задължени лица подлежат на регистрация по Закона за регистър БУЛСТАТ. Същевременно ДОПК обединява регистрацията за целите на данъчното облагане и събирането на задължителните осигурителни вноски, извършвана сега от данъчната администрация и НОИ, само в НАП.

Въвежда се изцяло служебен принцип на регистрация въз основа на данните в регистър БУЛСТАТ, без да е необходимо клиентите на администрацията да извършват никакви специални действия, като подаване на декларации за регистрация и деклариране на промени. За стопанските и другите субекти, които подлежат на регистрация по БУЛСТАТ, регистрацията в НАП ще се извършва чрез служебно вписване на данни, получени (репликирани) по служебен ред от регистър БУЛСТАТ. За тези лица задължението за данъчно-осигурителна регистрация ще се счита за изпълнено с регистрацията в регистър БУЛСТАТ. За останалите лица данъчно-осигурителната регистрация ще се извършва отново служебно при подаване на съответната декларация, свързана с данъчно облагане или задължителни осигурителни вноски.

В проекта се въвеждат единни общи правила относно извършването и прекратяването на специалните регистрации, както и обжалването на актовете, издавани от органите на НАП във връзка с тях.

Производство по обслужване на задължените лица чрез оказване на съдействие, издаване на удостоверения, предоставяне на информация, както и приемане на декларациите, свързани с данъците и задължителните осигурителни вноски е уредено като са предвидени кратки срокове за издаване на исканите удостоверения и документи, както и за оказването на съдействие. Относно отказите за издаване на удостоверения проектът предвижда ускорена процедура по обжалване, както и по-кратки срокове за произнасяне изцяло в интерес на задължените лица. Предвидена е възможност за административно обслужване изцяло по електронен път при наличие на съответните технически възможности.

Предложени са единни и максимално уеднаквени правила за подаването, приемането и обработването както на данъчни декларации, така и на декларации за задължителни осигурителни вноски.

Подробно са уредени и процедурите за подаване на декларации и други данни на технически носител или по електронен път съобразно съществуващите практики и разработки на данъчната администрация и НОИ.

В производството по установяване на задълженията за данъци и задължителни осигурителни вноски е запазен принципът на самостоятелност на органа по приходите и неговата подчиненост единствено на закона. Запазват се разширените правомощия на органа по приходите и задължението на субектите, включително на трети лица, за оказване на съдействие. Доколкото в това производство принципните положения на отменения ЗДП и действащите ДПК и КСО поначало съвпадат, в проекта са използвани и са възприети за основа действащите нормативни актове и утвърдената

практика по прилагането им, като се предлагат единен процес и еднакви правила на контролно-ревизионната дейност за целите на данъчното облагане и установяването на задължителните осигурителни вноски.

Същевременно с проекта на ДОПК се предлагат някои конкретни решения, различаващи се в по-голяма или по-малка степен от действащото законодателство:

- прехвърля се тежестта на доказване в ревизионното производство на задължените лица само в някои специфични случаи, когато е налице засилена възможност за заобикаляне на закона или се създават изкуствени юридически конструкции с цел неплащането на дължимите данъчни и осигурителни вноски (трансферно ценообразуване, установяване на недеklarирани доходи, укриване на приходи и др.);

- въвежда се единен индивидуален административен акт, с който се установяват задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски, съответно се възстановяват надвнесени суми;

- въвежда се задължение за органите на НАП за връчване на доклада с констатации на ревизираното лице с оглед правото му да направи възражения и да представи доказателства преди издаване на акта;

- за пръв път доказателствената тежест се прехвърля на задълженото лице относно сделки и отношения между свързани лица и с офшорни фирми;

- въвежда се за пръв път процедура за обмен на информация с други държави извън случаите на сключени международни договори, по които Република България е страна, и при условията на взаимност съобразно подробно посочени изисквания.

В производство по обжалване по новият ДОПК за първи път се въвежда възможност за сключване на споразумение между администрацията и ревизираното лице в рамките на производството по административното обжалване относно доказателствата, които ще се считат за безспорни, и правните последици на това споразумение.

Като втора инстанция издаваните от НАП актове подлежат на обжалване пред съответния окръжен съд. Като трета инстанция решенията на окръжните съдилища се разглеждат от Върховния административен съд по реда на Закона за Върховния административен съд.

Действията по принудително събиране се обжалват пред окръжните съдилища като втора и последна инстанция в съответствие с принципите за обжалване на същите действия в Гражданския процесуален кодекс.

Запазва се предварителното изпълнение на актовете. Въвежда се безкасовото изпълнение на задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски като основен принцип и се урежда възможността за касово изпълнение само относно задълженията по Закона за местните данъци и такси.

Въвежда се публичния изпълнител като орган на принудителното изпълнение както в изпълнителните производства на НАП, така и в тези на Агенцията за държавни вземания, с напълно уеднаквени в рамките на компетентността им правомощия и процедури за обжалване на действията им.

За първи път се установяват правила за спиране на изпълнението, съгласно които налагането на определени обезпечителни мерки гарантира спирането на изпълнението, а задължените лица не са поставени в зависимост от субективното становище на администрацията.

Правилата за отсрочване и разсрочване на задълженията са съобразени с изискванията на ЕС относно защита на конкуренцията във връзка с предоставянето на държавни помощи.

Закон за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност

Промените от ДВ бр.100/2005 г. в Закона за данък върху добавената стойност обхващат изменения в няколко аспекта:

1. Включени са нови разпоредби във връзка с решаването на възникнали проблеми в практиката, както и

постигане на еднозначно данъчно третиране на разходите за ремонт и подобрене върху наети или предоставени за ползване активи. С новия чл.6б се предвижда, че разходите за ремонт, в случай че са извършени на нает или предоставен за ползване актив непрекъснато най-малко за 3 години, не се считат за доставка по смисъла на ЗДДС, тъй като се приема, че това е нормалният срок за изхабяване на извършените ремонтни работи. Също така няма да се считат за доставка и направените подобрения от концесионерите, когато подобни изисквания са условия и/или задължение по договора за концесия, тъй като последните са възмездни и се предоставят в ползва на държавата или обществото. Същевременно за получените стоки и услуги в тази връзка е предоставено право на данъчен кредит по общия ред на закона.

Въведени са дефиниции на понятията „ремонт” и „подобрене”, като последните са съобразени с действащата счетоводна методология - счетоводните стандарти. Доставките на ремонт и подобрене са приравнени на доставка на услуга – чл.10, т.10 ЗДДС.

Чл.26, т.8 ЗДДС предвижда за дата на данъчното събитие в случаите на безвъзмездна доставка на услуга, свързана с ремонт и/или подобрене, да се приема датата на фактическото връщане на актива. Подобно решение е много положително за бизнеса, поради факта, че държателят/ползвателят е действителният потребител на изгодите от направените разходи през периода, през който използва актива. Нещо повече, направените ремонти и подобрения могат да намалят стойността си и дори да престанат да съществуват към момента, когато собственикът получи обратно фактическата власт върху имота.

2. Съществена е промяната, въведена с чл. 30, ал. 1 ЗЗД, който предвижда, че при прехвърляне на собственост върху сграда или част (реална или идеална) от сграда данъчната основа е по-високата между данъчната основа, определена по чл. 29 от ЗДДС и данъчната основа, определена по реда на чл. 46 от Закона за местните данъци и такси. Това изменение е продиктувано от факта, че в повечето случаи при строителство, когато се прехвърля собственост върху сграда, данъчната основа, определена по действащата разпоредба на чл. 30, ал. 1, е значително по-ниска от данъчната основа при придобиване на стоката или себестойността на произведената стока по смисъла на Закона за счетоводството. Това безспорно е свързано с начисляване на данък в размер по-малък от размера на начисления данък по повод на придобиването, за който е упражнено правото на приспадане на данъчен кредит. При сегашния режим на чл. 30 разпоредбата на чл. 29 не е приложима нито по отношение на цялата доставка на стоката, нито за данъчната основа, която съответства на загубата от продажбата. Това противоречие е избегнато с въвеждането на допълнително условие за определяне минималния размер на данъчната основа на доставката, като се обвързва с данъчната основа при придобиване на стоката или себестойността на произведената стока по смисъла на Закона за счетоводството. Такова условие е предвидено в ал. 2 на чл. 30 по отношение на доставките, свързани с прехвърлянето на собственост върху моторно превозно средство.

3. Отпада ал. 1 на чл. 56, който предвиждаше, че когато за прехвърляне на собствеността върху сграда или на част от нея се начислява данък, дължимите за прехвърлянето държавни и местни данъци и такси се приспадат от размера на начисления данък и получената разлика се приема за размер на данъка, подлежащ на плащане. Отмяната е с оглед синхронизиране на разпоредбата с изискванията на Шестата директива и поетите ангажменти по глава 10 “Данъчна политика”.

4. Въведеното допълнение в чл.34, ал.1 ЗДДС, е свързано с уточняването на момента, до който е налице доставка на земя, а именно завършване на сградата до груб строеж. По този начин се внася яснота в текста, без да се променя неговото смислово съдържание.

5. С промените в Закона за публичното предлагане на ценни книжа през 2005 г. е предвидена възможност за създаване на договорни фондове, които са колективна схема за инвестиране в ценни книжа. По своята икономическа същност договорните фондове са идентични с другата форма на колективна инвестиционна схема - инвестиционните дружества от отворен тип. Отчитайки принципа на неутралност и равнопоставеност на данъчното облагане, в законопроекта в чл.36 ЗДДС в обхвата на финансовите услуги бе включено и управлението на дейността на договорните (колективна инвестиционна схема), инвестиционни дружества от затворен тип и пенсионните фондове. Предложената промяна ще отстрани дискриминационното данъчно третиране по отношение на управлението на дейността на договорните и пенсионните фондове спрямо инвестиционните дружества, съществуващо в момента.

6. В чл.110 ЗДДС е променен размера на общия облагаем оборот, при наличие на който е възможна регистрация по избор по ЗДДС, а именно от 50 000 лв. размерът е намален на 25 000 лв. Същата промяна е въведена и в чл.117, ал.1, т.1

при основанията за задължителна дерегистрация.

Закон за изменение и допълнение на Закона за корпоративното подоходно облагане

Промени те в Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), обнародвани в бр. 102 от 20.12.2005 г., са в следните насоки:

1. Въвежда се освобождаване от облагане на извършваните разходи от работодателите, свързани с транспорта на работниците и служителите от местоживеене до месторабота и обратно, в случаите, когато се използва обществен транспорт. Намалява се данъка върху социалните разходи, извършвани под формата на организирано хранене и отдых за работниците и служителите, от 17 на сто на 12 на сто. Намалява се и данъка върху разходите за вноски по доброволно здравно и пенсионно осигуряване, от 17 на сто на 12 на сто. Предложените промени целят да насърчат предприятията да извършват подобни разходи вместо да се предоставят пари директно на работниците, за които не е ясно дали ще постигнат преследваните социални цели, каквато практика съществува в момента.

2. Установява се признаване за данъчни цели на представителни разходи в размер до 0,1 на сто от приходите. Превъзването на представителните разходи над този размер ще бъде облагано с корпоративен данък. Представителните разходи в нормални граници следва да се считат за необходимо присъщи при осъществяването на бизнес, а в случай, че те превишават тези нормални граници, превъзването да бъде обложено с данък. Окончателния данък по чл.35, ал. 1 ЗКПО е намален от 15 на 10 процента.

3. Във връзка с данъка върху разходите за поддръжка, ремонт и експлоатация на леки автомобили, освен леките автомобили в обхвата на облагане се включат и други превозни средства. Няма да се облага с данък тази част от разходите, която е свързана с административната дейност на предприятието, т.е. на облагане да подлежат само разходите, свързани с управлението. Административната дейност е необходимо присъща дейност, без която не е възможно да се осъществява даден бизнес, поради което тези разходи следва да бъдат признати за данъчни цели.

4. С промените в Закона за публичното предлагане на ценни книжа през 2005 г. се предвижда възможност за създаване на договорни фондове, които са колективна схема за инвестиране в ценни книжа. По своята икономическа същност (инвестиционни ограничения, финансови активи, в които може да се инвестира и др.) договорните фондове са идентични с другата форма на колективна инвестиционна схема - инвестиционните дружества от отворен тип. Налице е само разлика в правната форма при тези две колективни инвестиционни схеми.

Данъчното третиране на притежателите на дялове в договорни фондове следва да бъде еднакво с данъчното третиране на притежателите на акции в инвестиционни дружества. Съгласно действащият ЗКПО печалбите от сделки с акции на инвестиционни дружества, извършени на български регулиран пазар на ценни книжа, не се облагат с данък (загубите не се признават за данъчни цели). Законът в момента не урежда печалбите (загубите) от сделки с дялове в договорни фондове, тъй като тази колективна инвестиционна схема (договорния фонд) не съществуваше до 2005 г.

В този смисъл промяната в закона се изразява в изравняване на данъчното третиране на притежателите на дялове в договорни фондове и акционерите в инвестиционни дружества чрез включване на сделките с дялове в договорни фондове в обхвата на освободените от облагане сделки с ценни книжа, извършени на български регулиран пазар на ценни книжа. По този начин ще бъде премахната неравнопоставеността на договорните фондове спрямо инвестиционните дружества, съществуваща в момента. В случай че не бъде направена промяна в закона, данъчното облагане ще третира по различен начин еднакви по икономическата си същност инвестиционни схеми, като стимулира инвестиционните дружества за сметка на договорните фондове.

Съгласно действащият ЗКПО печалбата на инвестиционните дружества и договорните фондове от търговия с ценни книжа (основната част от тяхната печалба) е освободена от облагане с корпоративен данък. Инвестиционните дружества и договорните фондове са с предмет на дейност инвестиране в ценни книжа и не могат да извършват друга стопанска дейност. Инвестирайки в ценни книжа, те реализират доход под формата на печалба от сделки с ценни книжа (освободена от облагане) и доход от лихва (облагам с корпоративен данък). В предложенията за промяна се предлага цялата печалба на инвестиционните дружества и договорните фондове (колективни инвестиционни схеми) да бъде освободена от облагане с корпоративен данък.

Посочената промяна ще изравни данъчното третиране на лицата, инвестирани директно в определени финансови активи, и лицата, избрали да инвестират чрез колективна инвестиционна схема (инвестиционно дружество или договорен фонд), които са основно дребни индивидуални инвеститори (физически лица). Действащото данъчно законодателство в определени случаи дискриминира колективното инвестиране спрямо прякото. Промяната също така ще премахне дискриминационното данъчно третиране на инвестициите на инвестиционните дружества и договорни фондове във финансови инструменти, носещи лихвен доход (банкови депозити, облигации и др.), който в момента се облага с данък, за разлика от печалбата от сделки с ценни книжа, която е освободена от облагане. Чрез промяната данъчното третиране ще стане неутрално към финансовите активи, в които е инвестирано, и няма да влияе при вземането на инвестиционни решения от инвестиционните дружества и договорните фондове.

Чрез промяната ще се изравни данъчното третиране на инвестиционните дружества и договорните фондове с това на пенсионните фондове, които са идентична схема за колективно инвестиране от инвестиционна гледна точка. Промяната ще съответства на данъчното третиране в редица страни – членки на Европейския съюз (ЕС).

5. Отменено е ограничението за пренасяне на реализираните загуби в чужбина само от печалби, реализирани в чужбина. Промяната касае само загуби реализирани в държава – членка на ЕС.

Съгласно разпоредбите на действащия ЗКПО в случаите, когато местни компании, правещи бизнес, както в България, така и в чужбина, реализират за годината печалба в България, която превишава загубата, реализирана в чужбина, загубата в чужбина се приспада от печалбата в България. Обаче в случаите, когато загубата, реализирана в чужбина през годината, превишава печалбата, реализирана в България, то превишението на загубата може да се приспада през следващите години само от печалбите, реализирани в чужбина, но не и от печалби реализирани в България. Промяната в чл. 40 ЗКПО се изразява в предоставяне на право за приспадане на загуби, реализирани от българска компания в държава – членка на ЕС, от реализирани печалби в България. Промяната ще бъде в съответствие със съществуващите данъчни режими в ЕС и ще премахне дискриминационния режим, в който са поставени местните компании в България, правещи бизнес в ЕС, спрямо чуждите компании.

6. При отклонение от данъчно облагане при предоставяне/получаване на заем данъчното регулиране ще се определя на базата на пазарната лихва, вместо на законната лихва.

Съгласно действащият закон, когато при сключване на заем договорената лихва се отклонява с повече от 1/2 от законната лихва, се приема, че има отклонение от данъчно облагане и следва да се преобразува за данъчни цели сумата на отчетените разходи/приходи за лихви. Законната лихва е определена в закона, като за заеми в левове е ОЛП + 10 пункта, а за заеми във валута е шестмесечният ЛИБОР за съответната валута + 5 пункта. Следва да се отбележи, че така определената законна лихва в доста случаи се отличава (е по-висока) от пазарната, отчитайки постоянното намаляване на лихвените проценти в резултат на развитието на банковия сектор през последните години. Следователно начинът, по който се определя лихвата за данъчни цели (законната лихва) в определени случаи, не отчита икономическите реалности и цената на финансирането (лихвата) в страната. В тази връзка се предлага при определяне дали е налице отклонение от данъчно облагане лихвата по сключения договор за заем да се съпоставя с пазарната лихва за съответния период. По аналогичен начин се решава и въпросът и по отношение на лихвата по договори за финансов лизинг.

7. За данъчни цели активите, при които е налице финансиране от трети страни ще се завеждат в данъчния амортизационен план по нетна стойност (след приспадане на финансирането). По този начин данъкоплатците няма да могат да реализират данъчна изгода от предоставените средства от трети страни, каквато бе възможността до сега.

8. Последният данъчен период на предприятията, прекратени поради ликвидация, е до датата на подаване на искането за заличаване, а не както бе досега - до датата на заличаването. Промяната има за цел усъвършенстване на данъчния механизъм за облагане на тези дружества и синхронизиране изискванията на отделните нормативни актове.

Закон за изменение и допълнение на Закона за облагане доходите на физическите лица

Измененията и допълненията в ЗОДФЛ, публикувани в бр. бр.102/2005 г. на ДВ могат да се обособят в две групи.

Първата група обхваща намаляване на данъка върху доходите на физическите лица чрез увеличаване на

необлагаемия минимум от 130 на 180 лв. и промени в скалите на таблиците за облагане на доходите. Втората група изменения са свързани с прецизиране текстовете на закона, улесняване на данъчните субекти при определяне и внасяне на данъчните им задължения, синхронизиране с разпоредбите на други закони и уеднаквяване третирането на сходните групи доходи.

1. Към промените, водещи до намаляване на данъка върху доходите на физическите лица, се отнасят измененията в таблиците към чл. 35 и 38 от закона, а именно:

“	Годишна данъчна основа	Данък	
	До 2160 лв. От 2160 до 3000 лв. От 3000 до 7200 лв. Над 7200 лв.	Необлагаеми 20 на сто за горницата над 2160 лв. 168 лв. + 22 на сто за горницата над 3000 лв. 1092 лв. + 24 на сто за горницата над 7200 лв.	“

“	Месечна данъчна основа	Данък	
	До 180 лв. От 180 до 250 лв. От 250 до 600 лв. Над 600 лв.	Необлагаеми 20 на сто за горницата над 180 лв. 14 лв. + 22 на сто за горницата над 250 лв. 91 лв. + 24 на сто за горницата над 600 лв.	“

2. Във връзка с изменението на Закона за публично предлагане на ценни книжа (ДВ, бр. 39 от 2005 г.) са направени допълнения в чл. 12, ал. 1, т. 15 и в т. 51 на § 1 от Допълнителната разпоредба, като към неподлежащите на облагане доходи са добавени тези от сделки с дялове на договорни фондове.

3. В чл. 12, ал. 1 са добавени като необлагаем доход на лицата, извършващи дейност по извънтрудови правоотношения, получените за сметка на възложителите суми с характер на командировъчни пари при условията и в размера, посочени в закона. В данъчната практика документално доказаните пътни и квартирни пари за сметка на възложителя и сега не се включват в облагаемия доход на лицата при определяне на данъчната основа по реда на чл. 22 от закона. С предложеното допълнение се цели еднакво третиране на получените от възложителя командировъчни пари – дневни, пътни и квартирни, като се въвежда необходимата законова уредба, включително като се определя размер на необлагаемия доход от сумите с характер на дневни пари - двукратният размер на дневните пари, определени за лицата по трудово правоотношение. По този начин се постига и уеднаквяване на данъчното третиране на командировъчните пари на лицата, упражняващи дейност по извънтрудови правоотношения, с това на едноличните търговци, които при формиране на облагаемия си доход по реда на глава втора от Закона за корпоративното подоходно облагане (ЗКПО), приспадат отчетените разходи за командировките си в същите размери - чл. 23, ал. 10 от ЗКПО.

4. Във връзка с декларирането и внасянето на данъчните задължения промените са следните:

Данъчно задължените лица, които ползват облекчение за направено дарение следва да отговарят на промененото в т. 2 на чл. 28, ал. 1 изискване, а именно да нямат ликвидни и изискуеми данъчни задължения и задължения за задължителни осигурителни вноски към 31 декември на съответната година.

Разпоредбата на чл. 36, ал. 2 задължава лицата, получили доходи по извънтрудови правоотношения и/или от наем, да започнат да правят авансови вноски, след като облагаемият доход от всички източници превиши годишния необлагаем доход. От друга страна, годишното данъчно задължение на лицето се определя върху данъчната основа, т. е. облагаемия доход, намален с предвидените в закона нормативно признати разходи, вноски и облекчения. Новата редакция предвижда нормативно признатите разходи да се приспадат още при определянето на момента, от който лицата започват да правят авансови вноски, което ще намали вероятността от надвнасяне на данък.

5. В закона са въведени изменения и допълнения при облагането с патентен данък:

Предложените изменения в чл. 30, ал. 3 и 4 и създадената ал. 5 са направени с цел да се избегнат недоразуменията в практиката при смяната в режима на облагане на лицата, извършващи патентна дейност, когато реализираният оборот през данъчната година превиши 50 000 лв. Текстът на ал. 3 е прецизиран, за да стане ясно, че превишаването на този оборот се формира не само от патентните дейности, а изобщо от всички дейности, които лицето извършва. Изключение от тази разпоредба са лицата по чл. 32, ал. 2, извършващи таксиметрови превози и превози по допълнителни автобусни линии. С изменението на ал. 4 и създаването на ал. 5 (както и с предложеното допълнение на чл. 56, ал. 8 от ЗКПО) се уточнява механизмът на авансово облагане на лицата, преминавали от облагане с патентен данък на облагане по общия ред в рамките на една данъчна година, тъй като досега разпоредбата на чл. 30, ал. 4 предполагаше разнопосочност в прилагането ѝ. Проблемът е свързан и с необходимостта от уточняване от страна на данъчната администрация на периодите, за които се дължат лихви за просрочие върху дължимите, но невнесени вноски. Различията на данъчните субекти, извършващи патентни дейности, обуславя и многообразието от хипотези при преминаване към облагане по общия ред. За постигане на яснота какво става с направените и с дължимите вноски по патентния данък и от кога стават дължими авансовите вноски по ЗОДФЛ или ЗКПО, е предложен диференциран подход към данъчно задължените лица - според закона, по реда на който се правят авансовите вноски.

6. Друго изменение във връзка със смяната в режима на облагане – от облагане с патентен данък към облагане по общия ред, е създаването в чл. 43 на нова ал. 3, с която се регламентира задължение на лицата за уведомяване на данъчната администрация за реализирания оборот през съответния период. Уведомяването се извършва чрез подаване на декларация по чл. 43 в срок до края на месеца, следващ месеца, през който оборотът е превишил 50 хил. лв. Декларацията по чл. 43 от ЗОДФЛ се подава за определяне размера на дължимия патентен данък при стартиране на патентна дейност и при промяна в обстоятелствата, свързани с определянето на данъка. Във връзка с това е логично да се използва образецът на декларацията и за уведомяване на данъчната администрация при прекратяване на задължението за патентни вноски.

7. Определянето на размера на патентния данък на лица, чиято дейност не се извършва от постоянно място, понастоящем се извършва по мястото на данъчната им регистрация, което поставя тези лица в неизгодно положение, тъй като данъчната регистрация се извършва в 28 териториални данъчни дирекции, разположени в населени места, основно намиращи се в първите три групи. С предложената нова редакция на изречение трето на чл. 31, ал. 5 лицата, които извършват дейност не от постоянно място, ще определят размера на патентния данък според населеното място по постоянния адрес на физическото лице, включително на едноличния търговец, съответно седалището на юридическото лице/неперсонифицираното дружество, което е по-справедливо.

Допълнението в чл. 53, ал. 1, т. 4 заглавя празнина в закона относно срока за внасяне на дължимия патентен данък в случаите на започване на дейност след 31 октомври или промяна в обстоятелствата след тази дата.

8. С цел прецизиране разпоредбите на закона е предложено следното:

- допълнение на чл. 61 - в чл. 41, ал. 1 съществува задължение за едноличните търговци да представят годишен финансов отчет, а липсва санкция, ако това задължение не се изпълни, което налага създаването в чл. 61 на ал. 5, определяща имуществена санкция в размер, еднакъв с този за неподаване на данъчна декларация или

подаване след изтичане на срока.

- отменяне на чл. 34, ал. 4 и чл. 42, ал. 2, изречение второ и трето - документирането на продажбата на стоки и услуги е уредено в специални нормативни актове - Законът за счетоводството и Наредба 4 от 1999 г. за отчитане и регистриране на продажби в търговските обекти, което прави излишно съществуването на чл. 34, ал. 4, а изречения второ и трето в ал. 2 на чл. 42 дублират и в известен смисъл противоречат на разпоредбите на Данъчния процесуален кодекс за възстановяване и прихващане на недължимо платени данъчни вземания.

9. Към втората група изменения се отнасят и някои редакционни изменения - в чл. 21, ал. 1 и в чл. 41, ал. 1.

Изменението в чл. 21, ал. 1 е предложено с оглед на това, че физическите лица, извършващи дейност като еднолични търговци, определят облагаемия си доход по реда на глава втора от ЗКПО и не е необходимо в Закона за облагане доходите на физическите лица да се посочва кои от разпоредбите на ЗКПО не са приложими по отношение на тях. В противен случай всяко изменение в ЗКПО следва да се преценява и евентуално да се отразява в чл. 21, ал. 1 от ЗОДФЛ.

Предвиденото изменение в чл. 41, ал. 1 уточнява по-ясно обхвата на лицата, задължени да подават годишен финансов отчет към годишната си данъчна декларация. С новата редакция става ясно, че това задължение се отнася и за едноличните търговци на патентна дейност, които не формират облагаем доход по реда на ЗКПО.

10. Замяната навсякъде в закона на думите “доброволно осигуряване за безработица” с “доброволно осигуряване за безработица и/или професионална квалификация” привежда понятието в съответствие с ползваното в Кодекса за социално осигуряване.

Закон за изменение и допълнение на Закона за местните данъци и такси

Основните моменти в Закона за изменение и допълнение на Закона за местните данъци и такси от ДВ бр.100/2005 г. са следните:

1. Въведени са нови разпоредби във връзка с администрирането на местните данъци от 2006 г. от органите на общините. Развитието на процеса на финансова децентрализация и предоставянето на по-широки правомощия и отговорности на общините в сферата на местните финанси изисква администрирането на местните данъци и таксата за битови отпадъци да преминат към общините по силата на законово възлагане. Освен това със Закона за изменение и допълнение на Закона за местните данъци и такси (ДВ, бр. 106 от 2004 г.) Народното събрание прие разпоредба, съгласно която от 1 януари 2006 г. събирането на местните данъци се извършва от органите на общинската администрация. Във връзка с това бе необходимо да се направят промени, уреждащи изцяло администрирането (установяване, събиране и обжалване) на местните данъци от общините.

Параграф 21 от ПЗР на ЗМДТ определя, че за календарната 2006 г. органите на Националната агенция по приходите следва да изчислят задълженията за данъка върху недвижимите имоти и таксата за битови отпадъци, както и да отпечатат и да изпратят съобщения на лицата за тях. Разходите за обезпечаване на този процес са за сметка на бюджета на агенцията. В тази връзка, при изпълнение на новите си функции, служителите на общинската администрация придобиват и нови правомощия – те получават правата и имат задълженията на данъчни органи.

2. Въведена бе нова ал.4 на чл.10 ЗМДТ, която предвижда, че няма да се облагат с данък недвижимите имоти с данъчна оценка под 1400 лв. Стойността на данъка в тези случаи е незначителна и разходите за администрирането са много по-високи от размера на събирания данък.

3. Предвид покачването на пазарните цени на недвижимите имоти бе въведено увеличаване на данъчните оценки на недвижимите имоти, които не са актуализирани от 1999 г. До 31.12.2005 г., данъчната оценка можеше да се измени, но не по-късно от 30 ноември на предходната година, когато индексът на пазарните стойности на недвижимите имоти се увеличи или намали с повече от 20 на сто с натрупване за периода от последната им промяна. Сега данъчната оценка също може да бъде изменяна при промяна в индекса на пазарните стойности на недвижимите имоти, но е отпаднал срока (30

ноември на предходната година), до който можеше да се извърши това изменение. Следователно, направените промени дават възможност за изменение на данъчната оценка по всяко време, отново при промяна в индекса на пазарните стойности на недвижимите имоти.

4. За целите на увеличаване на данъчната оценка е предложено както прегрупиране на населените места по категории, така и коригиране на коефициентите за местоположение. Тези коефициенти отчитат местонахождението на имота – по категория и зона, това, дали имотът е в строителните граници или извън тях, дали имотът е във вилна зона, а по отношение на производствените и селскостопанските имоти – дали те се намират в благоприятно или неблагоприятно положение от гледна точка на инфраструктура. Вдигането на коефициентите за местоположение между 20 и 30 на сто ще доведе до увеличаване на данъчната оценка на недвижимите имоти от 20 до 30 на сто, т.е. увеличение, много по-ниско от реалното покачване на пазарните цени.

5. Във връзка с новия администратор на местните данъци е извършена и промяна в чл. 17, ал. 1, изр. 1 от ЗМДТ, създаваща задължение на предприятията да подават, в 2-месечен срок от придобиването на нежилищен имот, съответно от учредяване на право на ползване, декларация пред общинската администрация по местонахождението му (в декларацията се посочват вида на имота, точното му местонахождение, отчетната стойност и други обстоятелства, имащи значение за определянето на данъка, както и размера на дължимия данък). До 31 декември 2005 г. предприятията подаваха същия вид декларация, но пред данъчната администрация.

6. С § 20 от ПЗР на ЗИДЗМДТ, само за календарната 2006 г., е удължен срокът в който следва да се изпълни задължението за заплащане на първа вноска за данъка върху недвижимите имоти и данъка върху превозните средства. Принципно, сроковете за заплащане на първа вноска за тези видове данъци са:

- за данъка върху недвижимите имоти - от 1 февруари до 31 март;
- за данъка върху превозните средства - до 31 март.

С преходните и заключителни разпоредби определеният нов, по-дълъг срок за заплащане на първа вноска за двата вида данък е 1 март до 30 април на 2006 г. На предплатилите за цялата година в тези срокове се прави отстъпка от 5 на сто от дължимия данък.

7. При прехвърляне на недвижим имот или учредяване на вещни права върху такъв, новоприетата алинея трета на чл. 28 от ЗМДТ създава задължение за заплащане на данъка върху недвижимите имоти в един преходен момент - преди прехвърлянето на недвижимия имот или учредяването на вещното право. Задължението за заплащане на данъка върху недвижимия имот възниква за прехвърлителя, респ. за учредителя, който е задължено лице до датата на прехвърлянето на имота или учредяването на вещното право, включително за месеца на прехвърлянето или учредяването.

8. С § 19 от ПЗР на ЗИДЗМДТ е предвидено, че за 2006 г. общинският съвет определя таксата за битови отпадъци до 31 януари 2006 г. Когато не е определен нов размер, таксата се събира въз основа на действащия размер към 31 декември 2005 г.

9. С отмяната на чл. 42 от ЗМДТ отпада и съществуващото задължение на кметовете на общини и райони да изпращат на териториалната данъчна дирекция до 15-о число на месеца справка за починалите (с посочване на трите имена на лицето, датата на смъртта, единният му граждански номер, семейното му положение, както и данни за законните му наследници - деца, съпруг, родители) през предходния месец лица с местожителство в съответното населено място.

10. Предвижда се и ново приложение към молбата за издаване на удостоверение на данъчна оценка на незавършено строителство – съгласно чл. 3, ал. 3, изр. 2 от приложение № 2 към ЗМДТ, когато се иска издаване на удостоверение за данъчна оценка на незавършено строителство, към молбата се прилага констативен протокол на общинската (районната) администрация, удостоверяващ степента на завършеност на строежа.

11. Въведени са разпоредби във връзка с облагането на съставите от превозни средства, произтичащи от необходимостта от хармонизиране на данъчното законодателство в тази област с европейското право. С оглед на това при определяне на данъка за състави от превозни средства се взема за база само влекачът/седловият влекач и допустимата

максимална маса на състава, който може да бъде теглен от този влекач/седлови влекач. Това е лесно за администриране и контролиране, тъй като в талона на влекача/седловия влекач има данни за това, какъв максимален състав може да влечи този влекач. Данък за ремаркета/полуремалкета няма да се дължи.

12. Отново във връзка с поети ангажименти по глава 9 “Транспортна политика” е въведено увеличаване на данъка за товарните автомобили с допустима максимална маса над 12 т. Размерът на увеличението е до 50 на сто от минималните нива за Европейския съюз.

Закон за акцизите и данъчните складове

В бр.91 от 15.11.2005 г. бе обнародван новият Закон за акцизите и данъчните складове, който ще отмени Закона за акцизите от 01.07.2006 г., с изключение на разпоредбите касаещи безмитната търговия, които ще се прилагат до приемането на закон за безмитната търговия.

В новият закон се уреждат видовете акцизни стоки, възникването на задължение за плащане на акциз, данъчно задължените лица и начина на определяне на данъчната основа, акцизните ставки, контрол и санкции. Новата материя, която законът въвежда са детайлна регламентация на условията и реда за лицензиране на акцизните складодържатели и въвеждане на задължителна регистрация на специализираните малки обекти за дестилиране и на обектите за винопроизводство на малки винопроизводители, които разпоредби влизат в сила от 01.01.2006 г. Характерно е, че заварените към 01.01.2006 г. производители на акцизни стоки, които подадат до 01.03.2006 г. искане за лицензиране като акцизни складодържатели, но до 01.07.2006 г. не получат лиценз или отказ за неговото издаване, се смятат за лицензирани до издаване на акта за лицензиране или на отказа.

От 01.01.2005 г. лицата, които организират хазартни игри с хазартни игрални автомати, съоръжения за осъществяване на залагания върху резултати от надбягвания с коне или кучета, рулетка и други хазартни съоръжения в игрално казино ще се облагат по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане, като вместо с корпоративен данък за печалбите, се облагат с окончателен данък върху съответното съоръжение във фиксирани размери, установени в чл.46 г от ЗКПО.

С измененията в Закона за тютюна и тютюневите изделия се предвижда, че цигари местно производство и от внос ще се продават на вътрешния пазар по цени, при условия и по ред, определени от Министерския съвет (Постановление № 298/ 28.12.2005 г. за определяне цените на цигарите от местно производство и внос на вътрешния пазар – обн.ДВ бр.2/06.01.2006 г.). Отново от 01.01.2006 г. тютюневите изделия ще се продават по регистрирани цени, като условията и редът за търговията с тютюневи изделия и контролът върху тях се определят с наредба на Министерския съвет.

II. Други актове

Закон за изменение и допълнение на Закона за далекосъобщенията

Закон за изменение и допълнение на Закона за далекосъобщенията бе обнародван в бр.88 от 04.11.2005 г. Той бе продиктуван от решение на Народното събрание от август 2005 г. за приемане на структурата на Министерския съвет на Република България. На свое заседание в началото на септември Министерският съвет прие постановление за създаване на Държавна агенция за информационни технологии и съобщения, която е юридическо лице на бюджетна издръжка, второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към Министерския съвет. Агенцията се ръководи от председател, който в дейността си се подпомага от трима заместник-председатели.

Измененията и допълненията се изразяват в уреждане правомощията на председателя на Държавната агенция за информационни технологии и съобщения, които покриват правомощията на министъра на транспорта и

съобщенията, а именно: провеждане на държавната политика в далекосъобщенията, държавното управление на пощенските услуги; изготвянето и представянето за приемане от Министерския съвет на секторната политика в областта на далекосъобщенията и на секторната пощенска политика; дейностите, свързани с развитието на далекосъобщенията, информационните и комуникационните технологии; изграждането и развитието на информационното общество; издаването на предвидените в закона подзаконови нормативни актове, които се обнародват в “Държавен вестник”, както и други правомощия, които според Закона за далекосъобщенията и Закона за пощенските услуги са правомощия на министъра на транспорта и съобщенията.

Бе закрыта Агенция “Развитие на съобщенията и на информационните и комуникационните технологии”, като активите, пасивите, архивът, както и другите ѝ права и задължения се поеха от Държавната агенция за информационни технологии и съобщения.

Закон за изменение и допълнение на Закона за радиото и телевизията

Най - същественото от измененията в Закона за радиото и телевизията, обнародвани в бр.93 от 22.11.2005 г., е промяната на чл. 102 от Закона за радиото и телевизията, в чиято ал. 2 се възлага на Министерския съвет да определи с тарифа таксите за радио- и телевизионна дейност по предложение на Съвета за електронни медии.

Приетата на основание чл. 102, ал. 2 от закона Тарифа за таксите за радио- и телевизионна дейност беше обжалвана пред Върховния административен съд, който с Решение № 9028 от 2004 г. отмени на практика всички такси, като обяви едни от тях за незаконосъобразни - първоначалните такси за издаване на лицензия и за регистрация, а други за нищожни – годишните такси за контрол върху дейността на лицензираните и регистрираните оператори. Съдът прие, че Законът за радиото и телевизията не съдържа специални разпоредби за определяне размера на таксите за радио- и телевизионна дейност, поради което следва да се прилагат разпоредбите на Закона за държавните такси.

Незаконосъобразността на първоначалните такси съдът обоснова с липсата на доказателства за разходната основа при определяне размера на таксите, вследствие на което тарифата противоречи на чл. 2, ал. 2 от Закона за държавните такси, според който простите такси се определят въз основа на необходимите материално-технически и административни разходи по предоставянето на услугата.

Нищожността на годишните такси съдът обоснова с обстоятелството, че в Закона за радиото и телевизията не са установени такси за осъществяване на контрол върху дейността на лицензираните и регистрираните радио- и телевизионни оператори, вследствие на което като определени извън пределите на законовата делегация годишните такси са нищожни. Освен това съдът прие, че те противоречат по съдържание на чл. 2, ал. 2 от Закона за държавните такси, според който такси се дължат срещу извършването на действие (издаване на документ или предоставяне на услуга), изгодно за платещ, а контролът като ограничител на дейността на оператора не може да представлява такова действие.

Поради фактът, че съществуващата законова уредба относно определянето на таксите за радио- и телевизионна дейност бе непълна и за да бъде изготвена работеща тарифа, бяха необходими промени в чл. 102 от Закона за радиото и телевизията, така че са регламентирани ясно действията, за извършването на които се дължат такси, и критериите, въз основа на които ще се определя размерът им. В тримесечен срок от влизане в сила на закона МС следва да одобри тарифа за таксите за радио- и телевизионна дейност.

Закон за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права

Поредното изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права, обнародвано в бр.99 от 09.12.2005 г. се налага от необходимостта за отразяване в него на разпоредбите на две нови директиви на Европейския съюз в тази област, а именно:

- Директива 2001/84/ЕО от 27 септември 2001 г. относно правото на препродажба в полза на автора на оригинално произведение на изкуството при препродажба на оригинали на произведения на изкуството, и

- Директива 2004/48/ЕО от 29 април 2004 г. относно изпълнението на права върху интелектуална собственост.

Първата директива изисква въвеждането в законодателствата на страните членки на разпоредби, гарантиращи на автори на произведения на графичното и пластичното изкуство, фотографски произведения и някои изрично посочени произведения на приложните изкуства (гоблени, керамики, произведения от стъкло) да получават възнаграждение, изразено в процент от продажната цена, получена при препродажба на оригинална, евентуално последвала първото прехвърляне на собствеността от автора на първия приобретател, като размера на отчисленията варира в зависимост от цената на препродажбата.

Става дума за правото, регламентирано и досега в чл. 20 на закона и наречено там “право при следваща продажба”. Предвидено е, че авторът на произведението няма право на отчисление при препродажби с цена по-ниска от левовата равностойност на 300 евро.

В чл.22а е предвидено, че когато автор на музикално или аудио-визуално произведение е предоставил правото си на отдаване под наем на звуко- и видеоносители, съдържащи произведението му, на продуцента на съответния звукозапис или филм, лицето, което отдава под наем такива носители, дължи на автора справедливо възнаграждение отделно от всяко друго.

Втората директива се отнася до мерките и процедурите, прилагани в хода на гражданското съдопроизводство, които държавите членки са задължени да предвидят, за да се осигури по-ефективно зачитане на правата върху интелектуална собственост, в т.ч. авторското право и сродните му права.

Има се предвид, че в редица случаи обичайните традиционни съдопроизводствени практики, създадени за решаване на спорове относно права върху вещи, се оказват недостатъчни и дори безсилни в случаи, когато става дума за нематериални блага, каквато е интелектуалната собственост. Законът и сега съдържа разпоредби в този смисъл. Те бяха включени там през 2000 г. по силата на т. нар. Споразумение за ТРИПС, сключено в рамките на Световната търговска организация. Въпросната директива на Европейския съюз обаче отива още по-далече в това отношение, като предвижда и други мерки или детайлизира значително досегашната регламентация. Тя предвижда:

- улеснения за ищеца при доказване на активната си легитимация;
- улеснения за него при набавянето на доказателства;
- по-широк спектър от мерки, с които не само да се прекратяват, но и да се предотвратяват нарушенията;
- мерки и срещу лицата, които с услугите си са спомагали за нарушенията;
- по-гъвкави начини за определяне размера на обезщетението;
- широко разгласяване на осъдителните решения и други.

Отразявайки всичко, което е необходимо в тази насока, измененията регламентират значително по-подробно и процесуалните правомощия на органите на Министерството на културата, които се борят с такива нарушения по административен път.

В закона са включени разпоредби, които въвеждат уточнения, свързани с прилагането на други, по-стари директиви на Европейския съюз в същата област, а именно въпроси около предаването чрез съпътник, препредаването по кабел, отдаването на звуко- и видеоносители под наем или в заем и др. Затова са изменени и някои от дефинициите, възприети в закона.

Не на последно място трябва да се отбележи и завишаването на размера на предвидените за нарушителите глоби.

Закон за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията

В бр. 103 от 23.12.2005 г. бяха обнародвани изменения и допълнения на Закона за устройство на територията.

Промените са насочени към постигането на две групи цели:

По – прецизно, ефикасно и прагматично разпределение на правомощията на централната и местната власт в процеса на контрола върху действията на участниците в строителството, установяване на по- всеобхватен и навременен превантивен контрол за недопускане на незаконно строителство, както и за по- бързи действия на компетентните органи по констатиране и отстраняване на нарушения в строителството, както и по прекратяване на незаконосъобразно ползуване на строежите.

Въвежда се децентрализиране в общинските администрации на всички дейности, свързани с констатиране на нарушения в строителството, както и с установяване на незаконосъобразно ползуване на сгради, постройки, съоръжения и инсталации. Дава се право на кметовете на общини, със свои мотивирани заповеди, да спират строителството на обекти, което се осъществява в противоречие със закона, както и да прекратяват достъпа и ползуването на строителните обекти, на които са констатирани нарушения. За ДНСК остават правомощията по констатиране и премахване на незаконни строежи по смисъла на чл. 225, ал.2 ЗУТ.

В тази връзка се приемат и промени в текстовете на ЗУТ, с цел достигане на по- точни дефиниции на понятията: «нарушения в строителството», както и «незаконно строителство». Така, чрез провеждане на една умерена децентрализация на контролни правомощия, се постига по- бърза и ефективна реакция от страна на местните власти за недопускане на нарушения на ЗУТ, а от друга страна – държавният контролен орган концентрира своите усилия по контрол върху издадените разрешения за строеж, както и върху премахване на незаконни строежи.

Дават се по- широки правомощия на кметовете на общини, свързани с премахването на незаконосъобразно поставени обекти, както и възможност да налагат имуществени санкции на нарушителите.

Закон за защита на потребителите

В бр.99 от 09.12.2005 г. бе обнародван новият Закон за защита на потребителите. Чрез 33П в българското законодателство са имплементирани Директива 99/44/ЕС за продажбите на стоки и свързаните с тях гаранции, Директива 2001/95/ЕС за общата безопасност на стоките и услугите и Директива 2002/65/ЕС за продажбите от разстояние на финансови услуги, Директива 94/47/ЕС за договорите за предоставяне правото на ползване на недвижим имот за определен период от време и Директива 97/55/ЕС за сравнителната реклама, Директива 85/577/ЕЕС за договорите, сключвани извън търговските обекти и Директива 97/7/ЕС за договорите за продажби от разстояние. Отчитат се и препоръките на Европейската комисия към Закона за защита на потребителите и за правилата за търговия от 1999 г. за постигане на пълно съответствие с европейските директиви.

Новите моменти в защитата на потребителите са следните:

- Основните права на потребителите, провъзгласени в Закона за защита на потребителите и правилата за търговия от 1999 г., са разширени и обхващат препоръките, съдържащи се в Резолюцията на Икономическия и социален съвет на ООН от 1984 г. Законът провъзгласява и правото на образование на потребителите по въпроси, отнасящи се до потребителска защита, и правото на представителство на потребителите в държавните органи, вземащи решения по въпроси, които ги засягат.

- Законът включва в своя обхват и услугите, в т.ч. по отношение на безопасността им.

- За пръв път правна уредба получават сравнителната реклама, съвместните оферти, договорите за придобиване право на ползване върху недвижим имот за определен срок и изискванията към указанията за употреба на стоките, предлагани на потребителите.

- Подобрява се правната регламентация на гаранциите и рекламациите на потребителите.

- Ясно са разграничени функциите на контролните органи, имащи отношение към надзора на пазара, и създаване на условия за координация в работата на контролните органи, извършващи надзор за обща безопасност на стоките, и на контролните органи, отговарящи за прилагането на вертикалното законодателство за безопасност на стоките,

в т.ч. законодателството, въвеждащо изискванията на т. нар. директиви “нов подход”. Въведени са разпоредби, които уреждат сътрудничеството и обмена на информация между отделните контролни органи.

- Уредени са взаимоотношенията между администрацията и сдруженията на потребителите, с което се цели да се създадат условия за активно участие на потребителите и на техните представители в прилагането на законодателството и в процеса на вземане на решения по въпроси, които ги засягат.

- Преодолява се ограничителният характер на разпоредбата на § 2 от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за защита на потребителите и за правилата за търговия от 1999 г., съгласно който законът не се прилага за търговска дейност със стоки и услуги, условията и редът за осъществяването на която са уредени в друг нормативен акт. Новият закон възприема точно обратния подход - разпоредбите на специалните закони, имащи отношение към защитата на потребителите, се прилагат по отношение на необхванатите от този закон въпроси. При противоречие на правни норми на два общи или два специални закона се прилагат тези разпоредби, които осигуряват по-висока степен на защита на потребителите.

Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на личните данни

В бр.103 от 23.12.2005 г. на ДВ бяха обнародвани изменения и допълнения на Закона за защита на личните данни. Законът за защита на личните данни от 2002 г. въвежда редица изисквания на ЕС в областта на личните данни, но етапът, в който се намира България за подготовка за членство в ЕС, и постите ангажменти към ЕС изискват пълно въвеждане на изискванията на ЕС в сферата на защитата на личните данни.

Със закона се изменят основните дефиниции и се добавят нови дефиниции с цел постигане на пълно съответствие с използваните в Директива 95/46/ЕО - изменение на чл. 2, ал. 1, чл. 3, ал. 1 и на Допълнителната разпоредба на Закона за защита на личните данни.

В съответствие с изискванията на Директива 95/46/ЕО се въвеждат основните принципи по отношение на качеството на данните, дефинират се критериите за законосъобразност на обработването на личните данни, предлагат се изменения и допълнения и по отношение на специалните категории лични данни и на случаите, в които могат да бъдат обработвани подобни данни.

Предлаганите изменения и допълнения засягат също така задълженията на администраторите на лични данни да уведомяват Комисията за защита на личните данни, включително съдържанието на заявленията, подавани до комисията.

Съобразно достиженията на правото на ЕС се прави по-детайлно разграничение на случаите и видовете информация, която съответното физическо лице следва да получава във връзка с обработването на неговите лични данни. Регламентира се както информацията при събиране на данни от съответното физическо лице, така и информацията в случаите, когато данните не са били получени от съответното физическо лице.

В закона се правят също допълнения и във връзка с надеждността на обработването на личните данни.

Законът допълва и прецизира правата на физическите лица при обработването на личните им данни, включително по отношение на достъпа на тези лица до личните им данни и правото им на възражение, както и защитата на физическите лица при нарушаването на правата им, регламентирани в Закона за защита на личните данни.

В съответствие с изискванията на Директива 95/46/ЕО е и предложеният режим на предоставяне на лични данни в други държави.

Кодекс на застраховането

Кодексът за застраховането бе обнародван в бр.103 от 23.12.2005 г. на ДВ, като промените включват както транспониране достиженията на правото на Европейския съюз в областта на застраховането, така и критично преразглеждане и извършване на наложителни промени с оглед действащото застрахователно законодателство.

С Кодекса за застраховането цялостно се регламентира материята за застрахователното предприятие, застрахователния договор, защитата на потребителите на застрахователни услуги, задължителното застраховане и държавния надзор върху застраховането. Включена е и подробна уредба на застрахователните посредници, Националното бюро на българските автомобилни застрахователи (бюро “Зелена карта”) и Гаранционния фонд. Към Кодекса има и приложения – класификация на видовете застраховки и минимален размер на гаранционния капитал на животозастрахователните кооперации.

Подробно е уреден статусът на застрахователното предприятие с неговите основни характеристики, финансовите показатели за стабилност на застрахователното предприятие технически (застрахователни) резерви, съответно тяхното покритие с адекватни и качествени активи, граница на платежоспособност и гаранционен капитал с кореспондиращите им собствени средства. Установени са основни изисквания към стандартите за водените от застрахователите регистри и поддържаните информационни системи относно сключените полици и предявените претенции за изплащане на обезщетения или парични суми, които да позволяват и ефективно осъществяване на текущ надзор.

В проекта на Кодекс за застраховането са уредени по-подробно преобразуването, ликвидацията и несъстоятелността на застрахователите, като е очертано мястото на надзорните органи и са предвидени механизми за защитата на потребителите в рамките на тези производства.

Окончателно е премахнат системният предварителен надзор върху общите условия по застраховките, както и върху тарифите на застрахователите, като същевременно е предвиден адекватен механизъм за защита на интересите на потребителите и за гарантиране финансовата стабилност на застрахователите.

Друга съществена част от проекта на Кодекс за застраховането е правната уредба на отношенията, свързани със застрахователния договор: преддоговорни отношения; сключване на застрахователните договори; задължения на страните при изпълнение на сключените договори, в т. ч. и след настъпване на застрахователно събитие. Открити са някои специфики на договорите за имуществено застраховане, договорите за застраховане на гражданска отговорност и договорите за застраховане по живот и срещу злополука.

Предвидена е уредба на застрахователната тайна, правото на получаване на информация преди сключването на застрахователния договор и в хода на неговото изпълнение, специфични императивни разпоредби, осигуряващи засилена защита на потребителите - физически лица, като например изисквания за минимално необходимо съдържание на общите условия по застраховките и съответно забрани за включване в тях на неравноправни клаузи, уреждане на процедури, които да гарантират бързо и коректно обслужване на застрахованите лица.

При уреждането на държавния надзор върху застраховането са отразени специфичните правомощия на надзорните органи, процедурите, сроковете, актовете, редът за защита срещу тях. Установени са принципите на “единствения лиценз” за извършване на застрахователна дейност на територията на Европейския съюз и е осигурена възможност за осъществяване на надзор върху задграничните операции на застрахователя.

Изчерпателна правна уредба е предвидена за задължителното застраховане. Определени са кръгът и начинът на въвеждане на задължителните застраховки, посочени са адресатите на задълженията, размерите на минималните застрахователни суми (лимита на отговорност) по застраховките, фиксирани са императивни правила, които гарантират сключването на застраховките от задължените лица, както и интересите на оправомощените да получат обезщетение. Дадена е изчерпателна уредба на статуса, дейността и органите на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи (бюро “Зелена карта”) и на Гаранционния фонд. Установени са ясни правила, свързани със задължителната застраховка “Гражданска отговорност” на автомобилистите. Въведено е изрично задължение за сключване на гранична застраховка “Гражданска отговорност” на автомобилистите от лица, влизащи в Република България от трета държава.

Наредба за определяне на видовете работи, за които се установява допълнителен платен годишен отпуск.

В ДВ. бр.103 от 23 Декември 2005 г. бе обнародвана Наредба за определяне на видовете работи, за които се установява допълнителен платен годишен отпуск. Право на допълнителен платен годишен отпуск се установява за работници и служители, които извършват работи под земята във: подземни рудници, минни обекти и др.; като членове на

екипажите на кораби от морския и речния флот; под водата като водолази; в летателните състави на въздухоплаването; в среда на йонизиращи лъчения; при които са изложени на експозиция на канцерогени и мутагени или на химични вещества над установените норми; в контакт с биологични материали, течности и секрети, създаващи риск от възникване на инфекции, в откритите мини и кариери и др. Размерът на допълнителния платен годишен отпуск не може да бъде по-малко от 5 работни дни.

Допълнение на Тарифата за таксите, които се събират от Патентното ведомство на Република България

В бр. 91 от 15.11.2005 г. на ДВ бе обнародвано Постановление № 235 от 07.11. 2005 Г. за изменение и допълнение на Тарифата за таксите, които се събират от Патентното ведомство на Република България, одобрена с постановление № 242 на министърския съвет от 1999 г. (обн., ДВ, бр. 114 от 1999 г.). Измененията са в съответствие с последните изменения в Закона за марките и географските означения и се въвежда такса за публикация на заявка за търговска марка, разглеждане на искане за общоизвестност на търговска марка, разглеждане на искане за заличаване на регистрация на търговска марка на осн. чл.57, ал.1, т.2 ЗМГО, вписване и публикация на обезпечения и особен залог върху търговска марка.

Тарифа за държаните такси, събирани от Агенцията по вписванията

В бр. 94 от 25. 11.2005 г. на ДВ бе публикувана Тарифа за държаните такси, събирани от Агенцията по вписванията, която е в сила от датата на обнародването си.

Полезни линкове

<http://www.eurid.eu/> - Европейски регистър на Интернет домейн имена

<http://www.adreu.eurid.eu/> - информация за процедурата и реда за алтернативно разрешаване на спорове, възникващи във връзка с регистрацията на домейни от областта .eu

Назаем от Lex.bg

Виц на броя:

Вървят в прерията адвокат, индиец и евреин. Загръкват и решават да поискат подслон в едно ранчо.

- Няма проблем, - казва им стопанина - но стаята е само за двама души и единият от вас ще трябва да спи в обора.

Отива в обора индиеца. След малко на вратата се чука. Адвоката и евреина отварят - какво да видят - индиеца. А оня обяснява:

- В обора има крава. Религията ми забранява да спя в едно помещение със свещено животно.

Нямало как, отишгъл в обора евреина. След малко на вратата се чука. Отварят - гледат евреина, който обяснява:

- В обора има свиня. Религията ми забранява да спя в едно помещение с такова животно...

Нямало как - отишгъл адвоката. След малко на врата се чука. Отварят индиеца и евреина - и какво гледат - кравата и свинята...